

Een Geturfd Landschap

"Waar natuur en erfgoed mensen in beweging brengen"



Inleiding

Gezondheid is verbonden met veel factoren die met het juiste landschappelijk ontwerp een boost krijgen. Een uitnodigend landschap, met aantrekkelijke functies, kan een enorme bijdrage leveren aan de positieve gezondheid van bewoners in de regio. Daarbij kijken we naar hoe het fysieke én het sociale landschap elkaar kunnen versterken.

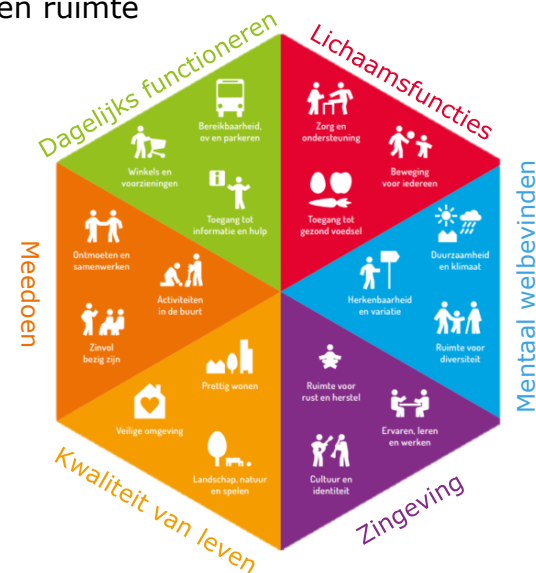
Wanneer het sociale landschap ontmoeting stimuleert en het fysieke landschap uitnodigt tot beweging, en natuur- en erfgoedbeleving ontstaat er ruimte voor positieve gezondheid. Een veelzijdig cultuurlandschap, dat uitnodigt om te ontdekken, inspireert, verbindt, en meer ruimte biedt aan lokale initiatieven: een landschap om trots op te zijn.



Een samenspel van sociaal en fysiek landschap

Een toekomstbestendig landschap ontstaat wanneer we het sociale en fysieke landschap samen laten werken als motor voor positieve verandering. Het sociale landschap draait om ontmoeting: plekken waar jong en oud elkaar laagdrempelig treffen, samen sporten, kennis delen, cultuur beleven of gewoon even bijpraten. Door bestaande erfgoedpanden zoals boerderijen, fabriekjes of voormalige scholen om te vormen tot bruisende, multifunctionele dorpskamers, versterken we de lokale trots en creëren we een warme, gastvrije omgeving waar iedereen zich thuis voelt. Bewoners krijgen ruimte om hun eigen ideeën in te brengen, waardoor het aanbod altijd aansluit bij hun wensen.

Randvoorwaardelijk investeren we in het fysieke landschap, waarbij natuur en cultuurhistorie hand in hand gaan. Door water terug te brengen en nieuwe groene routes aan te leggen, verbeteren we de bereikbaarheid van voorzieningen, herstellen we de natuurwaarden. Hierdoor is zowel het oerlandschap als het cultuurlandschap te beleven. Of je nu wandelt, fietst of ontspant aan het water – iedereen wordt uitgenodigd om actief buiten te zijn. Het wordt makkelijker en leuker om een ommetje in de natuur te maken of om de fiets te pakken voor een boodschap of afspraak. Zo ontstaat er ontstaat een levendig gebied waar gezondheid, ontmoeting en natuur centraal staan. Dit samenspel van sociaal en fysiek landschap zorgt voor meer plezier, verbondenheid en vitaliteit.



Sociaal landschap

Het sociaal landschap is een netwerk van plekken in dorp en landschap waar mensen elkaar ontmoeten, ondersteunen en samen actief in beweging komen. Deze plekken versterken leefbaarheid, stimuleren lokale initiatieven en ondernemerschap en sluiten door middel van participatie direct aan bij de behoeften van bewoners.

Buiten de kernen creëren we langs nieuwe wandel- en fietsroutes uitnodigende rust- en ontmoetingsplekken. Erfgoed en boerderijen zetten we onder andere in voor de verkoop van lokale producten uit de regio. Ook kan er een educatief kenniscentrum komen voor de beoogde paludicultuur of is er ruimte voor andere initiatieven. Dit sluit aan bij de veenkoloniale ondernemersgeest en stimuleert de samenwerking tussen lokale ondernemers en biedt een nieuw economisch perspectief.

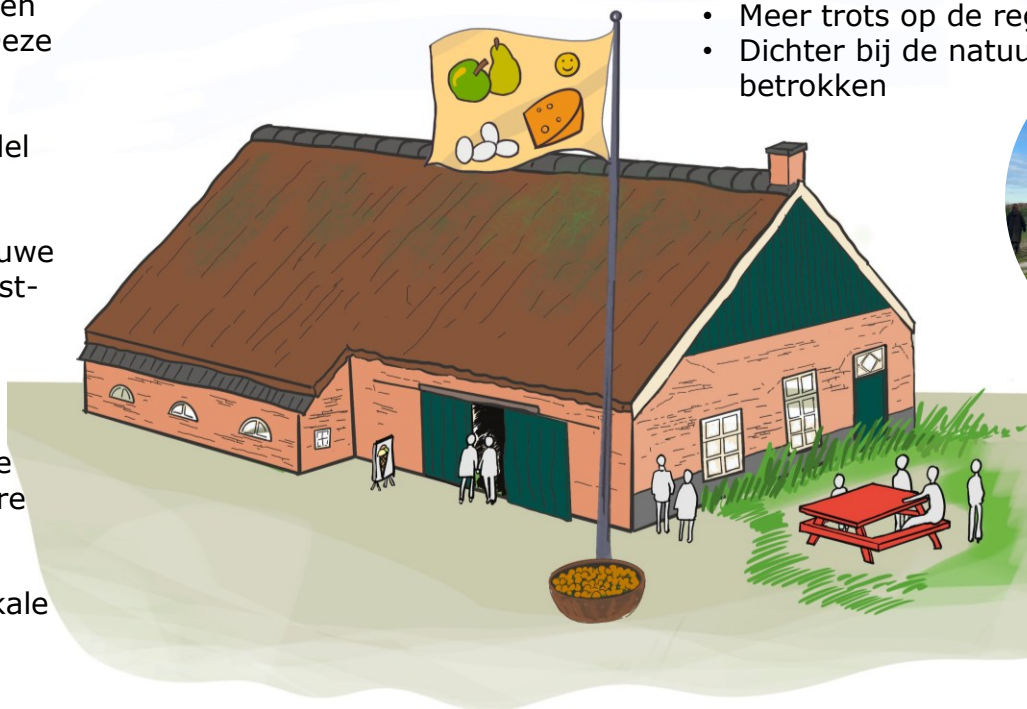
Connectie met omgeving

- Meer trots op de regio
- Dichter bij de natuur betrokken



Netwerk (Fietspaden)

- Maak fietsen en wandelen toegankelijk en aantrekkelijk
- Vergroot bereikbaarheid met gezonde mobiliteit



Bewegen

- Laagdrempelige activiteiten en sporten voor iedereen
- Haal mensen van de bank af



Erfgoed

- Gebruik van leegstaande gebouwen
- Cultuur en geschiedenis benadrukken



Sociaal landschap

Toegankelijke ontmoetingsplekken zijn onmisbaar voor vitale dorpen. Ze versterken gezondheid, sociale samenhang en bieden toekomstperspectief. Door hergebruik van erfgoed willen we in de kernen multifunctionele dorpshuizen laten ontstaan: huiselijke plekken voor ontmoeting, verenigingsleven, kennisdeling, cultuur, sport en laagdrempelige zorg. Ruimte voor eigen initiatief op deze plekken draagt bij aan lokale identiteit en trots. Door ontmoeting te verbinden met welzijn en zorg groeit zelfredzaamheid, verminderen eenzaamheid en zorgdruk. Ontmoeting, beweging en verbondenheid vormen zo de basis voor sterke, vitale gemeenschappen.



Lokale initiatieven

- Ruimte voor activiteiten waar vraag/belang voor is
- Doormiddel van participatie vormgeven

Lessen van het Emsland

- Trots op cultuur en tradities
- Jongeren keren terug na de studie om te werken
- Financiële steun voor openen van zorginstantie



Preventieve zorg

- Vitaliteit en zelfredzaamheid
- Verminderd eenzaamheid



Multifunctioneel

- Eén ruimte voor Ontmoeting, zorg en verenigingsleven
- Open voor flexibiliteit



Zelfredzaamheid

- Meer aandacht voor mantelzorg
- Verlaagd druk op formele zorg

Fysiek Landschap

Door veenontginning zijn belangrijke functies van het landschap, zoals natuur en het bergen van water verloren gegaan. Het herstellen van natte gebieden brengt de natuurwaarde terug en nodigt uit tot recreatie in de buitenlucht. Herintroductie van water helpt met het oplossen van talloze andere problemen die verbonden zijn aan brede gezondheid. Water creëert kansen voor biodiversiteit, paludicultuur, draagt bij aan klimaatadaptatie, het verminderen van CO2 uitstoot (én CO2 opslag), en verbetert de drink- en oppervlaktewater kwaliteit.



Paludicultuur

- Voedselproductie & duurzame bouwmaterialen
- Ruimte voor studie en kennisdeling

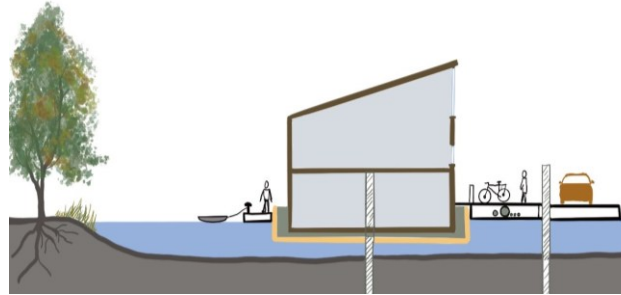


Biodiversiteit

- Variatie in vegetatie door combinatie nat én droog
- Verschil in dieptes zorgt voor nog meer variatie

Fysiek Landschap

Door hersteld hoogveen als extra laag toe te voegen creëren we een landschap dat recht doet aan het oerlandschap en het cultuurhistorische verleden. We combineren de bestaande rechte lijnen met nieuwe organische vormen, zowel in natuur als in fiets- en wandelpaden. Het contrast maakt het cultuurhistorische landschap juist meer beleefbaar. Door kortere fietsroutes dwars door het landschap worden voorzieningen beter bereikbaar. Zo ontstaat een gevarieerd, toekomstbestendig en gezond landschap dat uitnodigend is voor recreatie, verblijf én productie waar men trots op kan zijn.



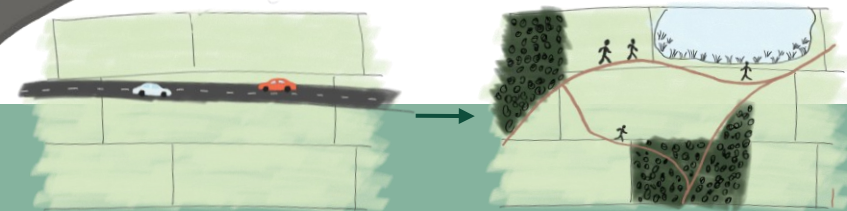
Nieuwe woonvormen

- Wonen in een waterlandschap



Uitnodigende natuur

- Fiets- en wandelnetwerken
- Natuur nodigt uit om te ontdekken
- Kanoroutes

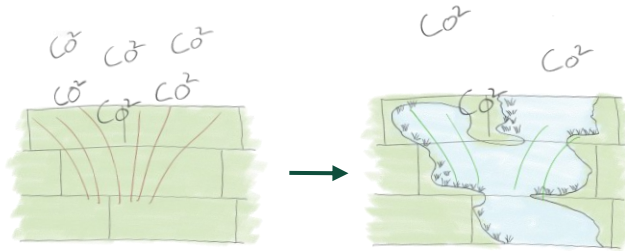


Per 1000 stappen neemt de kans op vroegtijdig overlijden met 15% af!



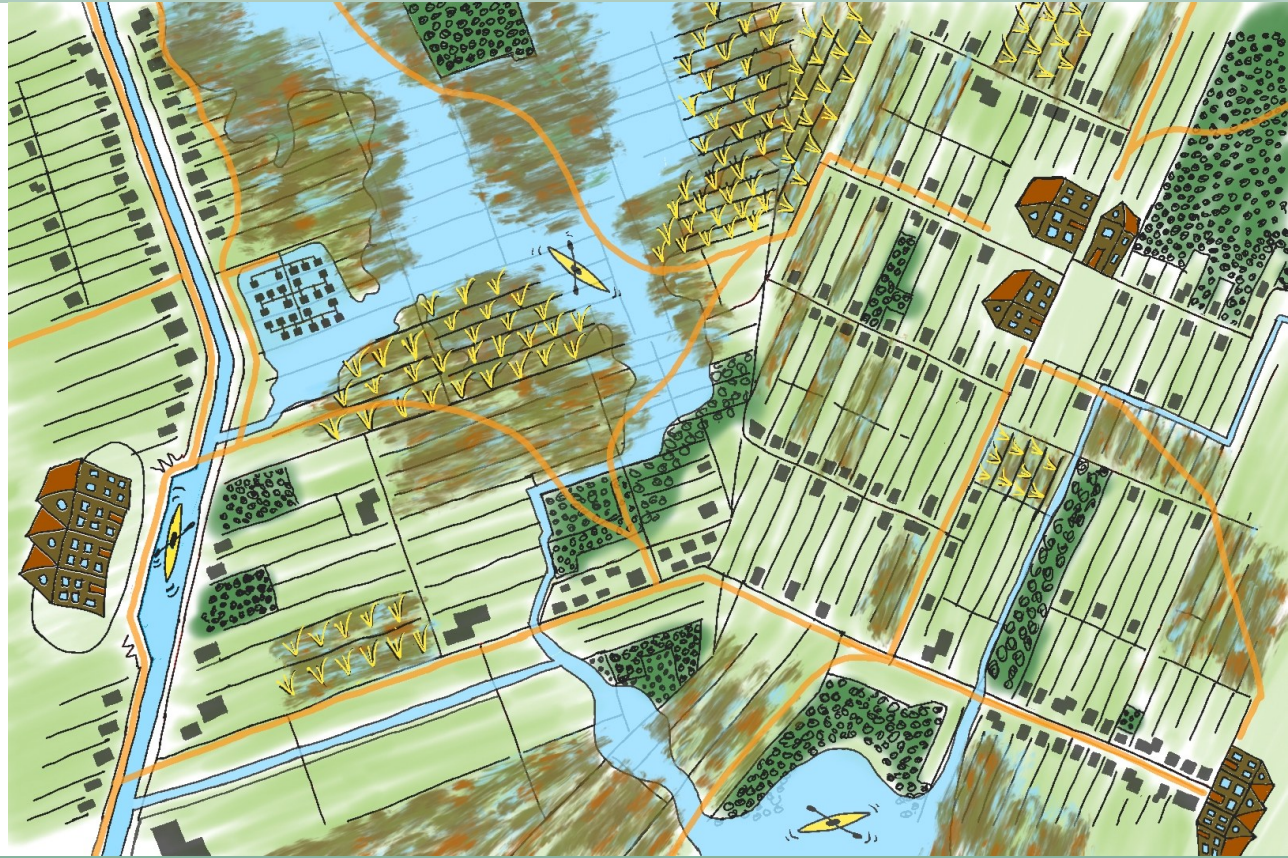
Fysiek Landschap

Door de hoogtekkaart te combineren met de schets lichten de dieper gelegen delen op waar hoogveenherstel en paludicultuur kunnen plaatsvinden.



Droog veen 30
Ton CO₂ uitstoot
per Hectare

Nat veen 5 Ton
CO₂ Opname
per Hectare



Procesvoorstel

In de tweede ronde willen we verder met uitwerken van de visie door gesprekken te voeren met huisartsen, ondernemers en dorpsraden, maar ook met lokale overheden en de GGD. Hun lokale kennis en ervaringen helpen ons om de kansen verder te inventariseren. We maken gebruik van de opgedane kennis bij bestaande hersteld hoogveengebieden, zoals Engbertsdijkvenen of het Witte Veen. Daarnaast gaan we in gesprek met experts en kennisinstellingen, zoals Wageningen University & Research en waterschappen, om onze ambities op het gebied van water en paludicultuur te vertalen naar realistische en haalbare doelen.

Ook kijken we over de grens: in het Emsland (Duitsland) zijn in de afgelopen jaren diverse processen doorlopen die de trots op de veencultuur en de daarmee verbonden tradities hebben versterkt. De lessen en expertise die hieruit zijn voortgekomen, zijn van grote meerwaarde. Daarom willen we kennis en ervaring uitwisselen met lokale gemeenten.

Met de opgedane kennis willen onze uitvoeringsstrategie versterken. Deze bestaat momenteel uit vijf samenhangende stappen: inventariseren, participeren, experimenteren, committeren en stimuleren. We hanteren een gebiedsgerichte en participatieve werkwijze, waarbij verschillende doelgroepen vanaf de start worden betrokken bij het proces.

Wij denken dat onze visie maatschappelijke meerwaarde heeft en verder reikt dan individuele belangen. Dit maakt het mogelijk om ook organisaties te betrekken die hier direct van profiteren. Dit creëert extra investeringsruimte en vergroot de uitvoeringskracht.

Van een kleine stap tot een nieuw landschap

